

19/4/73

EL LLENGUATGE

L'antifaç

Tots els vocabularis de barbarismes recullen el substantiu *antifaç* —alguns d'ells, sorprenentment, sota la forma *antifàs*. I com a forma substitutiva proposen *careta* així com també, alguns, *màscara*. *Antifaç*, efectivament, és un mot degut a la influència del castellà, tal com assenyala, per exemple, Joan Coromines, el qual, però, es limita a indicar-ne aquest origen, amb què no sembla condemnar-se l'ús, car en d'altres casos no s'està de fer-ho, àdhuc amb contundència. Tanmateix, el fet és que fins ara no ha estat admès el Diccionari normatiu, cosa que justifica i explica la seva inclusió en els vocabularis de barbarismes.

Ja fa força temps que ens vam permetre de suggerir a la Secció Filològica de l'Institut la conveniència d'admetre *antifaç*, considerant, d'una banda, que té un significat més especialitzat que no pas *careta* o *màscara*, i de l'altra que, si bé el mot ens provenia del castellà, tant la seva formació com els seus components, el prefix *anti* i el substantiu *faç*, no són estranys a la nostra llengua; ningú no dubtarà de la bondat del mot *faç* (del qual hem obtingut *façana*), bé que, com diu Coromines, ha anat quedant cada cop més reduït a les aplicacions figurades o de to anòmalament rellevat. També teniem en compte l'ús que n'han fet alguns escriptors bons coneixedors de la llengua, com J.V. Foix (*L'estrella d'En Perris*), amb l'exemple que recull el Diccionari Alcover-Moll, i Francesc Vallverdú (*Qui ulls ha*), encara que no hem d'amagar que en la recent edició de les *Obres completes* del mestre de Sarrià (Edicions 62, 1979), el mot *antifaç* ha estat substituït per *careta*, cal suposar que pel mateix autor —segons es desprèn d'una nota de l'editor— i, segurament, obeint al desig de subjectar-se a la normativa vigent.

La Gran Enciclopèdia Catalana tampoc no admetia *antifaç*, però ara comprovem, amb satisfacció, que no deixa de recollir-lo el nou Diccionari que en deriva, obra que, com se sap, ha comptat amb l'assessorament d'alguns dels nostres filòlegs amb més autoritat. Hi figura definit amb els termes «*careta*, generalment de roba o de cartró, amb què hom es cobreix els ulls per a disfressar-se». El subratllat és nostre, i té el propòsit d'indicar que, tal com d'èiem més amunt, el mot *antifaç*, ara ja amb validesa quasi-oficial, té un significat més especialitzat.

Albert Jané